

DOCUMENT DE POSICIONAMENT CAMFiC POSICIONAMENT DEL GRUP D'ÈTICA DE LA CAMFiC SOBRE LA PROPOSICIÓ DE LLEI PER A LA REGULACIÓ DE L'EUTANÀSIA

El 9 de maig de 2018 el ple del Congrés va aprovar prendre en consideració una proposta de llei per a reformar el Codi Penal per a la regulació de l'eutanàsia.

El grup d'ètica de la CAMFiC, a instàncies de la Junta directiva de la Societat, ha elaborat aquest document de posicionament sobre el dret a les persones a decidir sobre el seu final.

El document no entra en qüestions que representen altres debats vinculats amb el tema com són:

- Quins han de ser els actors que participin i col·laborin en un suïcidi assistit o eutanàsia?
- Ha de considerar-se una activitat professional?
- Si és així, com es regula el dret d'objecció?
- Calen canvis en el Codi Deontològic?¹

La posició del grup

El grup el formen persones de pensaments i sensibilitats diferents que fa que en algun tema no hi hagi una posició única i així ho assumim i explicitem.

Tot i això, cal dir que dins del grup és gairebé unànime la posició favorable a encabir a l'ordenament jurídic la possibilitat que les persones puguin acabar voluntàriament amb la seva vida (una fórmula pot ser, com en altres països, la despenalització o bé la legalització de l'eutanàsia i el suïcidi assistit). Aquesta posició majoritària basa el seu raonament ètic en el dret de les persones a disposar de la seva vida de forma autònoma.

- Les persones tenen el dret a ser ateses, respectant les seves conviccions i els seus valors.
- Les persones tenen dret a una vida digna, que és un concepte del tot subjectiu i personal i que pot ser independent del seu estat de salut.
- Les persones tenen el dret a l'autonomia i, per tant, a decidir, fins i tot sobre la seva vida, incloent la decisió de finalitzar-la voluntàriament.

---

¹ A l'annex hi ha glossari per aclarir conceptes que sovint es confonen i també un breu repàs per la història del pensament al voltant del tema.

I aquest dret el tenen tant per mantenir-la (no poden ser “eutanasiats”, sense la seva petició explícita) com per perdre-la.

Existeix, però, una posició molt minoritària dins el grup que considera que els raonaments a favor són moralment inacceptables. Aquesta posició basa el seu raonament ètic en el valor de la vida, com a bé superior a l'autonomia, del qual cada persona no en pot disposar lliurement.

És clar que ambdues postures són irreconciliables i, en una societat plural que, a més, sembla que majoritàriament està a favor de la despenalització/legalització de l'eutanàsia i el suïcidi assistit, és més que probable que s'arribi a la solució de despenalitzar/legalitzar aquestes actuacions en benefici (i sense perjudici per la postura contrària) d'aquells que les consideren pràctiques moralment correctes.

Cal que la societat sigui respectuosa (des del punt de vista legal) amb les dues postures: **permeti a qui vulgui exercir el seu dret a finalitzar la vida i respecti la decisió dels que creuen que aquesta decisió no els correspon com a individus.**

En tot cas, la despenalització/legalització s'ha de fer amb un seguit de garanties i elements ètics:

1. Respecte a la voluntat de la persona sobre les circumstàncies en les quals vol finalitzar la vida (la persona sempre ha de ser competent en el moment d'explicitar-ho i es pot concretar a través del seu representant si perd la competència).
2. Cal, per tant, sempre un consentiment informat, i reiterat, amb totes les garanties per assegurar la comprensió de la dimensió de la decisió.
3. Assegurar que les persones que prenen la decisió d'acabar amb la seva vida no ho fan per manca de recursos per garantir-los la cura i el confort dins de les seves limitacions.
4. Assegurar la mateixa qualitat d'atenció sanitària per a les persones, independentment de la voluntat que manifestin.
5. Actitud de neutralitat dels professionals sanitaris davant d'aquesta situació. Ajudaran en qualsevol cas, a prendre la decisió de forma autònoma (facilitant la informació necessària) i a aplicar-la de la millor manera en benefici del benestar del pacient.
6. En cas de que la persona decideixi optar per finalitzar voluntàriament amb la seva vida, a més d'assegurar que ho fa (o ho va fer) en plena competència, conscient, informada i de forma lliure, cal facilitar un temps raonable de reflexió que permeti reiterar la decisió (o canviar-la).

7. Cal garantir el dret del pacient a l'atenció professional adequada i el no abandonament en cap cas.

En una societat compassiva, curosa amb les persones vulnerables, el desig d'acabar amb la pròpia existència ha de ser interpretat com l'última sortida davant d'un patiment personal immens i irreversible.

Davant el sofriment només hi cap la compassió, què podem fer per a revertir-lo?

La pregunta no només va dirigida als professionals sanitaris, la por a la vellesa, a la degradació física, a la soledat, a la precarietat econòmica no són preguntes per a metges, infermers o psicòlegs, sinó per a la societat en el seu conjunt. Com a membres d'una comunitat, què podem fer per a pal·liar-los?

Actuar sobre els condicionants ultrapassa la responsabilitat del metge i concerneix a la societat en el seu conjunt.

Amb independència de l'orientació que els legisladors vulguin donar al reconeixement del dret a l'autonomia del pacient en situació terminal o de greu discapacitat, és imprescindible assegurar una correcta atenció a les persones que estan arribant al final de la seva vida: una atenció integral pal·liativa de qualitat i digna, des d'una perspectiva de recursos materials, humans i assegurant l'equitat en l'accés. Aquesta correcta atenció s'ha de donar en qualsevol cas, és recomanable que sigui propera (liderada per l'EAP) i està desvinculada del debat sobre la regulació legal de l'eutanàsia i el suïcidi assistit.

Barcelona, 23 d'Octubre de 2018
Grup d'ètica de la CAMFiC.

Annexos

1. Recull de definicions de conceptes relacionats amb la mort

Eutanàsia

Accions realitzades per altres persones, a petició expressa i reiterada d'un pacient que pateix un sofriment físic o psíquic com a conseqüència d'una malaltia incurable i que ell viu com a inacceptable, indigna i com un mal, per tal de causar-li la mort de manera ràpida, eficaç i indolora.

Suïcidi assistit o auxili al suïcidi

Es la acció d'una persona que pateix una malaltia irreversible per acabar amb la seva vida i que compta amb l'ajuda d'algú altre que li proporciona els coneixements i els mitjans per fer-ho. Quan la persona que ajuda és el metge, parlem de suïcidi mèdicament assistit. Conducta o actuació mitjançant la qual la persona mateixa posa fi a la seva vida amb l'ajuda d'una altra, que coopera amb actuacions que no són pròpiament l'acció directa de causar-li la mort.

Limitació de l'esforç terapèutic

Actualment es parla més d'adequació de l'esforç terapèutic. És l'abandonament o no inici de tractaments que tinguin per finalitat perllongar la vida.

Obstinació terapèutica

Utilització de tractaments que no tenen més sentit que la prolongació de la vida biològica del pacient.

Sedació en l'agonia (o terminal)

Consisteix en la disminució deliberada de la consciència del pacient amb administració de fàrmacs que produeixen sedació profunda, amb l'objectiu d'evitar un patiment insostenible, provocat per símptomes refractaris a altres tractaments.

La sedació és un recurs terapèutic més i, per tant, èticament neutre. El que fa que sigui acceptable o reprovable és el fi que busca i les circumstàncies en què s'aplica.

La bona pràctica implica conèixer les indicacions: patiment refractari en moments propers a la mort. Cal conèixer els tipus i dosis de fàrmacs a usar i ajustar les dosis.

Voluntats anticipades

Són l'expressió dels desitjos, prioritats o decisions d'una persona formulats de forma anticipada en previsió que arribi un moment que, la situació d'incapacitat en què es trobi no li permeti manifestar-los.

Despenalitzar

Donar a una determinada conducta, fins aquest moment castigada pel Codi Penal, la categoria d'acte permès per la llei sota determinats condicionants i requisits que, si s'incompleixen, l'acte en qüestió serà igualment castigat.

Legalitzar

Donar a una determinada conducta, fins aquest moment castigada pel Codi Penal, la categoria d'acte permès per la llei, quedant ja fora de la norma sancionadora a tots els efectes, sense condicionants ni requisits. La legalització implica el reconeixement d'un dret exigible per part del ciutadà davant dels tribunals, i correspon a una conducta normalitzada socialment.